

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 614/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. augusta 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., Advokátska kancelária, Nezábudková 22, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 552/2014-184 z 12. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. januára 2016 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k.

9 Co 552/2014-184 z 12. novembra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), ktorým bola zamietnutá žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a ktorým bol zmenený pôvodne vyhovujúci rozsudok Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 C 179/2010-74 zo 16. júna 2011.

2. Podstatou sťažnosti je v zásade nesúhlas sťažovateľky s hmotnoprávnym posúdením jej sporu s bývalým zamestnávateľom, ktorého jadrom je výklad pojmu lekársky posudok v zmysle Zákonníka práce. Sťažovateľka vzhľadom na svoj zdravotný stav potvrdený lekárskou správou Sociálnej poisťovne požiadala o preradenie z pozície vedúcej predajne na pozíciu pokladníčky. Zamestnávateľ neuznal jej lekársku správu, a keďže sa niekoľko dní nedostavila na pracovisko, tak s ňou okamžite ukončil pracovný pomer výpoveďou. Okresný súd jej žalobe o neplatnosť skončenia pracovného pomeru vyhovel, lebo správu Sociálnej poisťovne považoval za akceptovateľný lekársky posudok, dokonca viac než štandardný lekársky posudok. Naopak, krajský súd prvým rozsudkom sp. zn. 9 Co 461/2011 z 25. apríla 2013 zmenil rozsudok okresného súdu a žalobu zamietol, pretože lekárske posudky môžu byť len iné dokumenty presne predpokladané zákonom. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 411/2013 z 18. júna 2014 tento prvý rozsudok krajského súdu zrušil pre výraznú procesnú arbitrárnosť, nedostatočnosť odôvodnenia, a teda odňatie možnosti konať pred súdom. V konaní po dovolacom rozhodnutí krajský súd opätovne zmeňujúcim, teda už druhým rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľky, pričom podrobnejšie zdôvodnil, že lekárske posudky sú len dokumenty podľa § 16 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 576/2004 Z. z.“). Tento druhý rozsudok je napadnutý ústavnou sťažnosťou pre nespokojnosť s odôvodnením pojmu lekársky posudok, čím malo byť porušené sťažovateľkino právo na súdnu ochranu.

3. Ako uvádza sťažovateľka, odôvodnenie napadnutého rozsudku vykazuje zásadný rozpor predovšetkým v postupe krajského súdu, ktorým druhostupňový súd hodnotil postup a rozhodnutie súdu prvého stupňa. Obsah tejto vady vníma sťažovateľka prostredníctvom výkladu a aplikácie právnych noriem, ktorú zvolil krajský súd vo vzťahu k pojmom

lekársky posudok na účely preradenia na inú prácu, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, závažné porušenie pracovnej disciplíny, riadne prerokovanie odborovým orgánom. Záver krajského súdu, že sťažovateľka hodnoverným spôsobom nepreukázala, že predložila zamestnávateľovi lekársky posudok na účely preradenia na iný druh práce a že odporcovi nevznikla povinnosť preradiť sťažovateľku na iný druh práce, a teda že sťažovateľka svojou neprítomnosťou na pracovisku závažným spôsobom porušila pracovnú disciplínu, čím dala zamestnávateľovi dôvod na okamžité skončenie pracovného pomeru, považuje sťažovateľka za rozporné s obsahom ustanovení § 125 a § 132 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Samotný krajský súd však v predmetnom rozsudku tvrdí, že zistený skutkový stav prvostupňovým súdom prijal za správny. Správnosť zisteného skutkového stavu podľa krajského súdu sťažovateľka v doterajšom konaní nenapadla. Krajský súd v danom prípade svoju argumentáciu, že došlo zo strany prvostupňového súdu k nesprávnemu právnemu posúdeniu návrhu sťažovateľky, opiera najmä o to, že posudok vydaný Sociálnou poisťovňou sa vzťahuje iba na postupy podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), a teda nemá pracovnoprávne účinky. Uvedené stanovisko je podľa názoru sťažovateľky v rozpore s obsahom § 125 a § 132 OSP. Sťažovateľka predložila rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia, ktorým deklarovala svoju zníženú pracovnú schopnosť v rozsahu 45 %. Zákon o sociálnom poistení sa v prvom rade síce vzťahuje na sociálne poistenie, upravuje však rozsah sociálneho poistenia (§ 1 ods. 1), ktorý odvodzuje od zárobkovej činnosti (§ 3), t. j. aj od závislej práce. Závislú prácu definuje Zákonník práce. Pokiaľ prvý predpis pracuje s pojmami druhého predpisu, nie je vylúčené použiť aj inštitút prvého predpisu (posudok) na situáciu podľa druhého predpisu. Taktiež rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia spĺňalo znaky lekárskeho posudku podľa zákona č. 576/2004 Z. z. a deklarovalo zníženú pracovnú schopnosť v rozsahu 45 % a invaliditu sťažovateľky. Tieto skutočnosti boli podstatné pre rozhodnutie vo veci samej a Občiansky súdny poriadok použitie tohto prostriedku nezakazuje. Sťažovateľka sa domnieva, že krajský súd posúdil ňou prezentované skutočnosti spôsobom, ktorým jej odňal súdnu ochranu, a teda aj možnosť konať. Krajský súd v konečnom dôsledku povedal, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne nebolo spôsobilé deklarovať zdravotný stav sťažovateľky a pokles pracovnej schopnosti až o 45 %, a to vo vzťahu k zamestnávateľovi. Sťažovateľka uviedla, že Zákonník práce v § 55

ods. 2 písm. a) nezakazuje zamestnancovi, ktorý žiada preradenie na iný druh práce, predložiť rozhodnutie Sociálnej poisťovne. To, že zákonodarca novelou Zákonníka práce účinnou od 1. septembra 2007 vypustil povinnosť predkladať rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia, nebránilo sťažovateľke toto rozhodnutie predložiť. Sťažovateľka je fyzickou osobou a podľa čl. 2 ods. 3 ústavy v spojení s § 55 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce jej platná právna úprava nezakazuje predložiť aj rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia, ak spĺňa náležitosti lekárskeho posudku. Samotný okresný súd vo svojom rozsudku konštatoval, že rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia má vyššiu výpovednú silu. Postup odporcu pred okamžitým skončením pracovného pomeru bol podľa sťažovateľky striktné formálny a technický, alibistický a účelový.

4. Sťažovateľka je presvedčená, že v danom prípade nebol zo strany krajského súdu náležite zistený skutkový stav veci aj napriek tomu, že predchádzajúce rozhodnutie krajského súdu najvyšší súd zrušil v celom rozsahu a vrátil mu na ďalšie konanie.

5. Sťažovateľka ďalej namieta, že pri skúmaní intenzity porušenia pracovnej disciplíny sa vo všeobecnosti musí prihliadať na osobu zamestnanca, ním zastávanú funkciu, jeho doterajší postoj pri plnení pracovných úloh, čas a situáciu, za ktorej došlo k porušeniu pracovnej disciplíny, mieru zavinenia zamestnanca. V prípade absencie, či išlo o svojvoľné nenastúpenie na výkon práce alebo o absenciu, ktorá má pozadie v zdravotnom stave zamestnanca. Krajský súd vo svojom rozhodnutí vôbec neprihliadol na osobu zamestnanca, čo správne najvyšší súd vyhodnotil, keď zrušil rozsudok krajského súdu v celom rozsahu.

6. Podľa sťažovateľky krajský súd zákonné podmienky uvedené v § 16 zákona č. 576/2004 Z. z. vysvetlil v predmetnom rozsudku len všeobecne a bez povšimnutia ponechal tú časť ustanovenia, ktorá uvádza, na žiadosť koho sa lekársky posudok vydáva. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu nezodpovedá požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo malo za následok porušenie práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie a odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP.

7. Na základe uvedených argumentov sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa - ██████████ (...), na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu Bratislava, sp. zn.: 9Co/552/2014-184 zo dňa 12.11.2015, ktorým Krajský súd Bratislava zamietol návrh sťažovateľa o neplatnosť skončenia pracovného pomeru v súvislosti s rozhodnutím o trovách konania porušené bolo.

2. Zrušuje sa Rozsudok Krajského súdu Bratislava, sp. zn.: 9Co/552/2014-184 zo dňa 12.11.2015 a vec sa vracia Krajskému súdu Bratislava na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie podľa ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky.

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd Bratislava povinný vyplatiť k rukám právneho zástupcu sťažovateľa: JUDr. Marián Ševčík, CSc., advokát, Nezábudková 22, 821 01 Bratislava(...) Celkovo trovy právneho zastúpenia: $17,16 + 286 = 303,16$ eur.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 25

ods. 2 zákona o ústavnom súde, neprípustné návrhy môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

9. Z obsahu sťažnosti a sťažnostného návrhu ako celku je zrejmé, že ústavná sťažnosť smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku krajského súdu.

10. Zmeňujúci rozsudok znamenal za aktuálne platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku priamu prípustnosť dovolania.

Od reformy civilného procesu z roku 1991, ktorým sa civilný proces vrátil modifikovane k prvorepublikovým moderným tradíciám, sa dovolaním označujú v podstate dva odlišné procesné inštitúty (porov. II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Jedným je ochrana proti najzávažnejším procesným záťažiam, tzv. zmätočné dovolanie podľa § 237 OSP, kde rozhodnutie o jeho prípustnosti a opodstatnenosti v podstate splýva. Druhým je dovolanie podľa § 238 a § 239 OSP. Cieľom tohto druhého dovolania bolo zjednotiť rozdielne názory, spravidla hmotnoprávne, krajského súdu a okresného súdu na jednu vec, a tým zjednocovanie judikatúry vôbec. Obrazne povedané, ide aj o súdenie medzi súdmi, ktoré rozhoduje najvyšší súd. V tomto prípade je daná prípustnosť typom a povahou výroku (§ 238 ods. 1 OSP: *„Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.“*).

V predmetnej veci je výrok formálne zmeňujúci a aj materiálne ide o opačný právny názor krajského súdu. Nie je tu teda pochybnosť o prípustnosti dovolania. Sťažovateľka mohla prostredníctvom takto prípustného dovolania, ako je zrejmé z § 241 ods. 2 OSP [*„Dovolanie možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 ods. 1, b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.“*], napadnúť prakticky akúkoľvek právnu otázku (zmätočná vada, iná procesná vada, hmotnoprávne posúdenie), ktorá môže byť predmetom ústavnoprávnej ochrany, a to tak odňatie možnosti konať pred súdom, ktoré zmieňuje, ale aj hmotnoprávne riešenie veci, s ktorým

sťažovateľka v podstate polemizuje (porov. tiež I. ÚS 154/09). Z vývoja veci je zrejmé, že sťažovateľka už v predmetnej veci úspešne podala dovolanie proti prvému zmeňujúcemu rozsudku krajského súdu, a preto niet dôvodu, aby tak urobila opätovne. Krajský súd nebol viazaný konkrétnym právnym názorom, len mal dovysvetliť svoju právnu pozíciu, čo aj urobil. Sťažovateľka teda môže opätovne napadnúť procesnú stránku odôvodnenia (rozsah), ako aj stránku hmotnoprávnu (výklad právnych noriem).

11. Ústavný súd tiež odkazuje na právnu vetu uznesenia sp. zn. II. ÚS 313/2015 (č. 62/2015 Zbierky nálezov a uznesení), podľa ktorej *„Dovolanie podľa § 238 ods. 2 OSP je účinným prostriedkom ochrany základných práv alebo slobôd podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý je nutné vyčerpať, ak je zrejmé, že ide o zmeňujúci rozsudok a účastník konania považuje zmeňujúcu časť za porušujúcu ústavu.“*

12. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka nevyužila zjavne prípustný opravný prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej základných práv účinne poskytuje a na ktorého použitie je oprávnená, a preto ústavný súd odmieta jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú pre nevyčerpanie opravných prostriedkov.

13. Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. augusta 2016